

RELATIONS-
KOMPETENCE
SOM EN DEL AF
UNDERVISNINGENS
PRAKSIS

TIDSLINJE

Relationelle kompetencer – og fokus på dem som vigtige – er ikke nyt!

**50.000 FVT.
– URMENNESKET**

**Evolutionært – stor
afhængighed, udveksling – vi
blev flokdyr med stor
relationel opmærksomhed**

1933 – CARL G. JUNG

**“Mødet mellem to
personligheder er som
kontakten mellem to kemiske
stoffer; kommer der en
reaktion, vil begge
forvandles.”**

1956 – K.E. LØGSTRUP

“Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd.”

- “Den etiske fordring”

1970'ERNE – MOTIVATION

Forskning og debat om indre motivation og ydre motivation

1985 – DECI & RYAN

**Mennesker har tre
grundlæggende psykologiske
behov: Autonomi,
Kompetence, Samhørighed**

SDT (Selvbestemmelsesteorien)

1985 – DANIEL STERN

**Vi er født til at indgå i
relationer og lære af dem.**

**”Relationen skaber
konteksten for læring.”**

**1998 –
'RELATIONSKOMPETENCE'**

**"Mandag Morgen" nedsætter
Kompetencerådet – én af 4
kompetencer er
relationskompetence**

2014 – DORTE ÅGÅRD

Relationskompetence er ...

**"lærerens vilje og evne til at
etablere positive relationer til
hver enkelt elev og at påtage
sig ansvaret for relationens
kvalitet"**

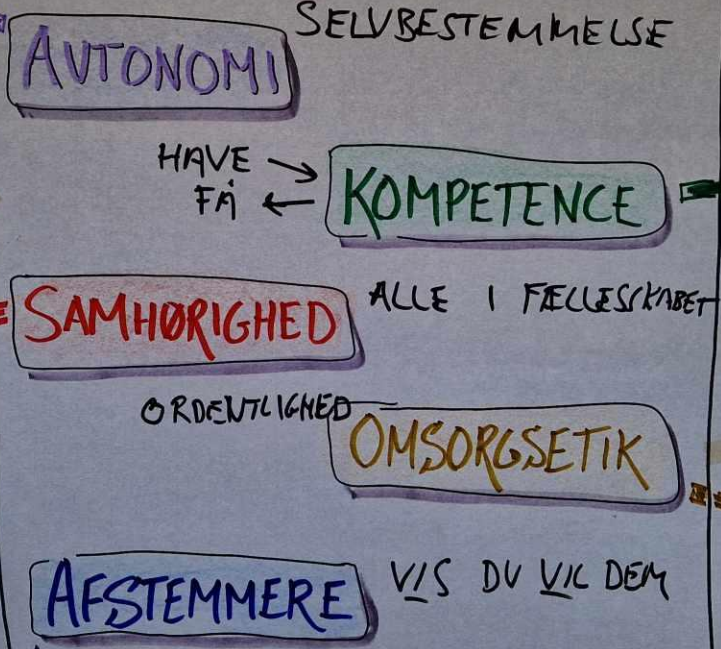
2016 – LOUISE KLINGE

Relationskompetence er at ...

”kunne etablere og fastholde relationer til eleverne individuelt og kollektivt, der understøtter klassens læringsfællesskab og derigennem hver enkelt elevs trivsel og alsidige udvikling”

- AFSTEMME FORVENTNINGER
- PLADS TIL 'DIG'
- VALGMULIGHEDER
→ I RAMMER (VI SETTER)
- FORKLAR BESLUTNINGER
- HENSYN TIL BEHOV + ØNSKER
- AFVERSLING
- MENING

RELATIONSKOMPETENCE

- ANERKENDE DERES KOMPETENCE + FÅ DEM TIL AT OPDAGE DEN (FX. QUIZ)
- HJÆLPE MED AT 'ØVERSETTE' DERES VIDEN - SÆTTE ORD PÅ NOGET FØR
- ER FÅRINGS BASERET
- TAL OM FREMSKRIDT

- FÆLLES SAMLING
- SOCIOMETRISKE ØVELSER
- MORGENSANG
- TAL OM 'LØFTE I FLOK'
- RYK PLADSER → SKAB NYE RELATIONER
- VI STYRER RUMMET → OG SAMVERET
- DIGI-NETVÆRK

- FYSISKE RAMMER
- OMSØRG → ORD BUND HED, PSYK PROBL. MM. → 'BAGAGEN'
- 'MÆRKE' ATMOSFEREN
↳ SET RAMME → ELLER SPÆLG
- GIV RO OG TID + PAUSER
- GIV ALLE TALEMULIGHED
- SIG UKLARHED HØJT
- VI ER ROLLEMODELLER

- SMIL, ØJNE
- SPEJLING
- MØD FOLK
- GÅ MILD MED MIG SELV (GIV NOGET)
- VIS DU ER ET MENNESKE
- GRIN
- FÅ TITTE SIG

Autonomi

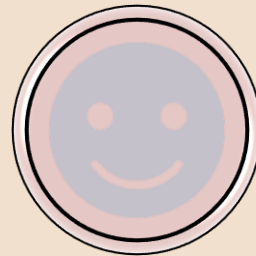

Kompetence

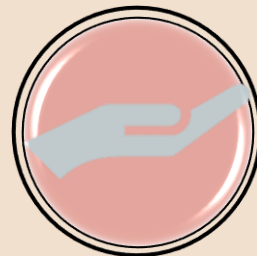

Samhørighed

Understøtte
psykologiske
behov

Handle
omsorgsetisk

Afstemmere

Autonomi

Kompetence

Samhørighe

- Bestemme over egne handlinger
- At dét der foregår opleves vedkommende og meningsfuldt for *mig*
- Overensstemmelse med egne ønsker
- Indflydelse på retningen
- Plads til den enkeltes idéer, ytringer og interesser
- Valgmuligheder

Autonomi

Kompetence

Samhørighe
d

Unde
støtte

- Føle sig kompetent – og at andre ser og anerkender dette
- Opleve fremgang – og at *lykkes* (mestring)
- *Være* og *blive* kompetente
- Opleve tiltro
- *At skabe* noget

Afstemmere

Autonomi

Kompetence

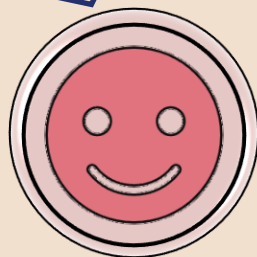
Samhørighed

Understøtte

psykologiske

- Opleve tilhørsforhold
- Have status – 'være' noget
- Fællesskab – forbundethed
- Interaktion og samspil
- At det, jeg gør, har nytte/betydning
- Være tilpas i andres selskab

- Undervisningen har betydning for individets udvikling
- Underviseren er rollemodel
- Trivsel og udvikling i undervisningen
- Bekræfte det positive i deltagerens adfærd
- Skabe tro på at de kan 'gøre godt'

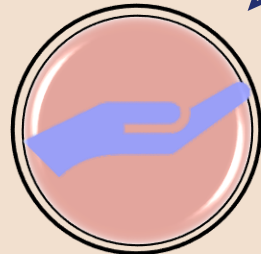

Handle
omsorgsetisk

Afstemme

- Positive eller negative
- Signaler, der udtrykker at en anden (underviseren) vil mig det bedste
- Afstemmer/definerer relationen med verbale og non-verbale gestusser
- Smile, lytte, imødekommende, øjenhøjde

Afstemmere

NYSGERRIG EFTER MERE?

Louise Klinge, 2016, Ph.d., "Lærerens relationskompetence"
– findes online

fiu-mikrolaering.dk – find materialet om relationskompetence